

gije. Svaka žrtva (poganska, židovska, kršćanska) kuša da se približi Bogu pomoću jednog posrednika, oko kojega se organizira religiozna drama sa svojim zakonima. Pod cijelim svećanim obredom predmet žrtve ima služiti kao zalog, ili još točnije, kao znak svemu ovom velikom otajstvu susretanja religioznoga: svesrdno klanjanje ljudi spram Boga na početku, pa i dobrohotni odgovor Božji pri koncu, gdje se združuje nebo sa zemljom te se religija usredotočuje u onom žrtvenom predmetu, po kojem se nastojanja stvorova i milosti Stvoriteljeve sjedinjuju među sobom. Prema piscu strah, proračunanje i nada dublje motiviraju razne žrtve. On tu vidi »trgovinu sa božanstvom«: čovjek daje, da još više postigne; kupuje se tako zaštita Božja u svetoj trgovini, koja se i zato zove ugovor, trgovački posao (testamentum). Prikazati žrtvu znači dakle odreći se dragocjene stvari i nuditi je Bogu, da bi je ovaj primio na svoj oltar i tim primanjem posvetio i tako nas same sjedinio sa sobom. U slučaju počinjenih grijeha žrtva po svojoj teretnoj »imolaciji« ispunjuje također uvjete za otkupljenje krivaca. Pisac vidi tu dvostruki pokret: jedan, odozdol prema nebu, prikazuje božanstvu klanjanje, molitve i skrušenost smrtnika; drugi pokret, odozgor prema zemlji, donosi ljudima milosrđe Božje i pomirbenu gozbu.

Prema tomu autor definira žrtvu »kao simbolični čin i svećani obred, gdje ljudi pod znakom hostije, prikazane Bogu, uz predsjedništvo i autoritet svojih svećenika ističu svoju religiju, t. j. želje i volju svoju, da se sjedine sa svojim Stvoriteljem, u nadi, da će ih kao njihova svrha milostivo primiti«.

Želio bih, da je autor kod poređivanja sv. Mise sa drugim žrtvama više istakao nesličnosti i opreke nego sličnosti, da stečemo što uzvišeniji pojam o beskrajnoj dragocjenosti misne žrtve. Dobro ipak primjećuje (str. 12), da se pod dojmom prisutnosti Kristove odviše naglašuje statički momenat sv. Mise i Pričesti, dok bi trebalo osobito promatrati dinamičku i aktivnu vrijednost njihovu.

Drugo i treće poglavlje puno se lakše mogu razumjeti i pomažu nam također do uzvišenog shvaćanja misne žrtve.

Što se tiče našeg vladanja pod Misom, autor redom promatra 1. pripravu ili Misu katekumena, 2. ofertorij, 3. konsekraciju i 4. Pričest. Ovdje pisac ne će da redom opetuje, što imamo već u misnoj knjizi, već hoće na koncentrični način da analizira taj tekst misala, počevši od prvobitne jezgre, koja se razvila tokom stoljeća te nas je dovela do sadašnjeg teksta.

I. P. Bock.

Christian Michel. — Notre-Dame de France. Le Voeu de Louis XIII à la Sainte Vierge, Lettre-préface de S. Exc. Mgr Harscouët, Evêque de Chartres, Président des Congrès Marials Nationaux. Prix: 10 fr.; franco 11 fr.; étranger prix 12 fr.; Paris VIe Téqui.

Djelce, nabožno-historičkog karaktera izdano prigodom francuske jubilarne godine (1937-1938) u kojoj Francuzi slave posvetu svoje domovine Bl. Djevici Mariji. Pisac u njemu izlaže značenje zavjetnog čina Ljudevita XIII., kojim je on vezao sudbinu Francuske uz pomoć i zaštitu Majke Božje. Tim je činom Francuska, na usta svoga vladara sve-

čano izjavila da će poštivati svoje religiozne tradicije, katolicizma i kršćanske civilizacije. U vremenima koja proživljuje francuski narod. kaže pisac, potrebno je, da se tih svojih obaveza sjeti, jer one nisu stvar režima, koji je tada postojao, nego naroda kao takvog.

D. G.

Koenig J. Abbé, Nouveau mois de T. S. Rosaire, et mois de Marie. d'après les Encycliques du Pape Léon XIII. Troisième édition. Paris. Téqui, 1937, mala 8 — str. 298, prix 12.—.

Brojna priručna književnost namijenjena pobožnosti prema bl. Djevici nije uvijek na visini svojom kvalitetom. Često su to navlačenja i konstrukcije, koje s crkvenom naukom o Majci Božjoj nemaju dovoljno veze. Abbé Koenig nastojao je tome izbjeći, te je oslanjajući se na enciklike velikog pape Leona XIII., dao niz solidnih razmatranja o predmetu. Gradivo je razdijeljeno na trideset dana, kako bi se kroz svaki dan mjeseca listopada moglo obaviti jedno čitanje. Svako čitanje obuhvaća izlaganje nauke, zatim primjer i kratku molitvu u vezi s danim gradivom.

Na koncu su dodane upute o posveti Našoj Gospi krunice, razne molitve, uvjeti primanja u bratstvo ružarija i dr. Knjižica je sastavljena tako, da može poslužiti i za čitanja u mjesecu svibnju.

D. G.

Kalendar sv. Ante za prestupnu godinu 1940. Uredio Dr. fra Eduard Žilić. Sarajevo. 8 — str. 176.

Kao i predašnjih godina ovaj kalendar odlikuje se brojnim i bitnim suradnicima i obilnim gradivom u pjesmi i prozi. Većina članaka je i sadržajno i stilski dotjerana pa se posve posve ugodno i korisno čitaju. Ima tu uostalom poznatih imena književnika i stručnih radnika s raznih polja, tako da bi posebno naglašavanje vrijednosti njihovih priloga bilo suvišno. Slikovni podaci su uglavnom dobri. Nego mislimo, kad je kalendar donio jednu sliku kongresa u Ljubljani, da je mogao i koju drugu s ovih naših strana. Principijelno bi rekli: uvjet uspjeha svih ovakovih edicija zavisi osim o dobroj opremi o duhu univerzalnosti, kojim su nadahnuti. Što bliže univerzalnosti Crkve, to bliže srcima. Ali već izborom suradnika K. sv. Ante kuša ići tim putem. Mi mu želimo samo da nastavi. I do kraja. Do zadnjih konsekvencija.

D. G.

Mgr Millot, Le meilleur moment pour être prêtre. Paris 1938. P. Téqui. 8 — 194 str. Prix 12.— fr.

Poznati propovjednik i predavač Msgr Millot obraća se ovom knjižicom mladeži, koja još neodlučna traži svoj životni put. To je niz pripovijesti, zgoda, crtica raznih autora o uzvišenosti i ljepoti svećeničkog zvanja. Msgr Millot umio je uistinu zgodno izabrati stvari koje u pravom svijetlu prikazuju svećenički poziv a ujedno vrlo pobudno djeluju na mlada srca. Ali ima tu stvarčica koje će, iako mladeži namijenjene, djelovati i na mnogog svećenika. Kako da ne djeluje ova bilješka iz dnevnika svećenika abbé Saiveta: »Šta znači živjeti? Malo

moliti, prolistati nekoliko knjiga, sanjariti o odsutnim prijateljima, mnogo trpjeti. Vrijedi li uistinu biti istrgnut iz ništavila, da čovjek učini to malo pepela i to malo dima? Ako život izgleda velik s izvjesnih strana, kako je malen i bijedan s drugih. Grof de Merode rekao mi je jednom na vrhu klanca Barège: Velečasni . . . samo svećenik nije budala.

No uza sve ovo insistiranje na ljepoti svećeničkog zvanja autor ne upada ni u kakav ekskluzivizam i prigodice pokazuje i značenje drugih zvanja, jednostavnijih i skromnijih, ali ipak važnih u zemaljskom životu čovjeka.

Knjižica je dobra i zaslužila bi da uz izvjesne promjene stvari, koje se odnose samo na Francusku, — bude prevedena na hrvatski i pokuca na srca onih najmlađih, koje Bog za sebe traži.

D. G.

Louis Lajoie, Au seuil de l'éternité. Paris 1936. 8 str. 86, prix 5.— fr. **Au seuil de la vie.** Paris 1937. 8 — str. 107, prix 6.— fr. **Dieu et mon âme.** Paris 1939. 8 — str. 147, prix 8.— fr. Collection: »A l'École de St. Jean Eudes«. Sve tri kod: Téqui, Paris VIc, 82, rue Bonaparte.

Svrha je ove zbirke, u kojoj su dosad izašle već četiri knjige, a od kojih imamo pri ruci tri navedene, da proširi nauku sv. Ivana Eudesa. Pisac odnosno sastavljač nije nastojao da sistematski obradi i izloži svečevu nauku, nego je pokušao, u obliku nabačenih misli, obraditi nekoliko sujeta, koje je sv. Ivan Eudes osobito volio.

U prvom svesku — *Au seuil de l'éternité* — autor iznosi svečeve misli o smrti, o potrebi da se na smrt pripremamo: predajući se u volju Božju i primanjem svetih sakramenata. Ta priprava uključuje i razmatranje o smrti Isusovoj, zatim o posljednjem danu našeg života, posljednjem sudu, smrti, ukupu, ulasku u nebo. Način izlaganja nije nimalo nategnut, niti popušta nezdravim teatralnim tendencijama izvjesne duhovne književnosti pri obrađivanju iste teme. Da se uostalom vidi malo konkretnije način pisca evo par redaka iz poglavlja »Posljednji dan«: »Klanjam se, o moj Bože, odlukama Tvoje neizmjerne mudrosti . . . Dajući mi život, Ti si odredio njegovu duljinu i tok. — Podvrgavam se toj tajanstvenoj odluci, koja je odredila, da taj dan bude moj posljednji dan . . . Blagosivam tu odluku! . . . Ti si odredio i kako ću umrijeti . . .« Svaka ova rečenica tipografski je odlučena od ostalih i na taj način nuka čovjeka da stane i o njoj posebice razmišlja.

Au seuil de la vie sadržava razmatranja o rođenju i krštenju čovjeka. Tako je barem u podnaslovu knjige rečeno. U stvari pisac je rođenju posvetio tek jedno poglavlje. Knjiga zapravo radi o našem sjedinjenju s Isusom, kome je temelj krštenje. U duhovnoj književnosti posljednjih godina taj je sužet bio prilično iskorištavan, ali nikad dosta. I stoga je dobro što je pisac pokušao da nam o toj istoj stvari iznese duboke i lijepe misli francuskoga sveca. Krštenje, taj izvana tako običan i naoko banalan čin ukorjenjuje nas u tajanstvenom životu samoga Boga, triju božanskih osoba. I otud po krštenju silno veliki zamašaj što smo ih preuzeli u pogledu novoga života.

»Dieu et mon âme« nadovezuje se usko na predašnji svezak te obrađuje odnošaje duše s Bogom ukoliko je od njega stvorena (Mon âme et sa création) i ukoliko je po krštenju postala dionikom božanskoga života (Mon âme et son baptême).

Sve tri knjižice imaju čisto praktičnu svrhu i ne upuštaju se ni u kakvo teoretsko ispitivanje. To im je i prednost obzirom na uporabu, ali ujedno i nedostatak kad dolaze u ruke laika, koji ne poznaju dovoljno teoloških zasada. Bilo bi stoga poželjno, da je pisac prije svakog poglavlja makar kratko sustavno izložio naučavanje Crkve o stvari. No svećenicima i bogoslovima doći će dobro za razmatranje. **D. G.**

P. Polycarpus Sawicki O. S. P. I Er. — De Missa conventuali in capitulis apud religiosos, Cracoviae 1938. str. VI — 158.

U ovoj radnji autor je lijepo obradio razvoj konventualne mise od njezinih početaka do danas. Knjiga ima dva dijela.

U prvom dijelu izložen je povijesno-pravni razvoj. U tri poglavlja ovoga dijela: Od prvih stoljeća crkve do Grgura IX, Od Grgura IX do Benedikta XIV i od Benedikta XIV do novoga crkvenog Zakonika, izneseno je sve što je potrebno znati o ovome predmetu. Autor kritički prosuđuje pojedine podatke i dolazi do sigurnih zaključaka. U ovom dijelu radnje napomenute su također, naravno kao sporedne, mnoge zanimive stvari o počecima ređenja redovnika i postanku kapitula.

Drugi dio radnje, gdje su obrađene i istumačene norme današnjeg crkvenog prava glede konventualne mise, naročito je važan i zanimiv, jer ima praktičnu vrijednost. Tu autor govori o obvezi čitanja konventualne mise, težini obveze i njezinom prestanku. Iako se u svemu ne bi složili s autorovim izvodima i zaključcima, ipak, priznajemo, ovaj je dio veoma dobro obrađen.

Iza ovoga dodana su još neka pitanja iz liturgičnog prava koja se odnose na ovaj predmet.

U Dodatku je pisac napomenuo glavne stvari o svome Redu i o konventualnoj misi u njemu.

Ovo je djelo prvo svoje vrste, zato je tim važnije. Ono je posebno vrijedno za kanonike i redovnike, pa ga preporučamo.

Dr. K. Karin

UREDNIŠTVO JE PRIMILO:

T. Toth: Karakter. Preveo dr. J. Rožman. Senj 1939. OMKA. 212 str. Stoji broš. 20, uvez. 30 dinara.

Palmira Melesi-Fauti: Paulina Jaricot. Zagreb 1939. Izdaje: Misijska pisarna Zagreb, Palmotićeve ul. 32. str. 144. Stoji broš. 10, uvez. 16 dinara.

Hardy Schilgen S. J. Ti i Ona. Stav mladića spram djevojke. Izdao prijatelj mladeži. Zagreb, Narodna tiskara 1939. g. str. 179. Stoji broš. 20 din., vez. 30 din.

Ti i On. Stav djevojke spram mladića. Izdao prijatelj mladeži. Zagreb, Narodna tiskara 1939. g. str. 196. Stoji broš. 20 din., vez. 30 din.

Cappello (P. Felix, S. J.) Praxis processualis ad normam C. J. C. et peculiarium S. Sedis instructionum, 8°, str. VIII—224, Tourini—Romae 1940. Domus Editorielis Marietti — Torino Via Leguano 23. Lir. 15.—.

Uredio: **Dr. Đuro Gračanin.**